

Комунальний заклад
«Харківська гуманітарно-педагогічна академія»

2017

Харківської обласної ради

БІБЛІОТЕКА

**Мова – така жива
істота, як і народ,
що її витворив...**

Рекомендаційний бібліографічний список

Підготували матеріал:

Дрьомова Н.М.,

Пономаренко Н.І.

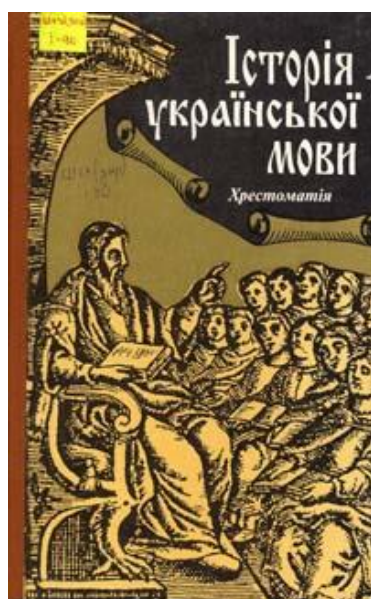
Мова – це не просто засіб людського спілкування, це те, що живе в наших серцях. Кожен із нас виховуючи в собі справжню людину, повинен у першу чергу створити в своїй душі світлицю, у якій зберігається найцінніший скарб – рідна мова. Мова для кожного народу стає ніби другим природним оточенням, у якому він існує. У мові нація закодує свою історію, багатовіковий досвід, здобутки культури, духовну самобутність. Рівень розвитку рідної мови є джерелом духовного розвитку народу.

Бібліотека пропонує кілька книг із багатьох, що є на полицях нашої книгозбірні, які можуть прислужитися вам, шановні читачі, в поглибленні знань української мови.

Бабич Н. Д. Історія української літературної мови : практичний курс: навч. посібник / Н. Д. Бабич. – Львів : Світ, 1993. – 376 с.

Мову творить народ. Поділ мови на літературну і народну означає наявність у людській практиці («сирої») мови і мови відшліфованої. Ці дві форми мови перебувають у постійних взаємозв'язках. Історія мови вимагає правдивого висвітлення кожної її сторінки. Практичні вправи посібника допоможуть засвоїть курс української літературної мови.

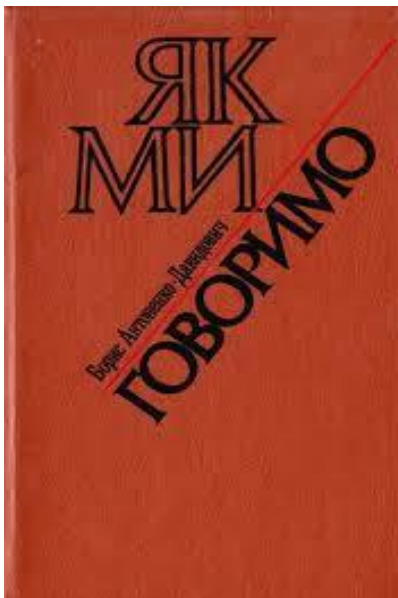
Історія української мови : хрестоматія / упоряд. С. Я. Ермоленко, А. К. Мойсієнко. – Київ : Либідь, 1996. – 288 с.

У часи національного відродження природно зростає інтерес до пізнання власної історії, культури, до давнього коріння української мови. У пропонованій «Хрестоматії», крім відомих праць сучасних мовознавців, подано дослідження, які до сьогодні не були відомі, але які наочною мірою оновлюють погляд на історію української мови.

Кочерган М.П. Загальне мовознавство : підручник / М. П. Кочерган – Київ : Видавничий центр «Академія», 1999. – 288 с. (Альма-матер).

Мовознавство – наука про природну людську мову загалом і про всі мови світу як її індивідуальних представників. Загальне мовознавство вивчає особливості мови як людського засобу спілкування. Питання про суть мови, її функції і розвиток є дуже важливими, тому що мова є необхідною умовою мислення, існування і розвитку суспільства. Підручник розрахований на студентів вищих закладів освіти.

Антоненко-Давидович Б. Як ми говоримо / Б. Антоненко-Давидович. – Київ : Радянський письменник, 1970. – 240 с.

У мові одухотворяється весь народ і вся його батьківщина. Рідна мова не тільки зберігає світлі спогади з життя людини й зв'язує її з сучасниками. Книжка письменника адресується тим, хто хоче вдосконалити свою мову.

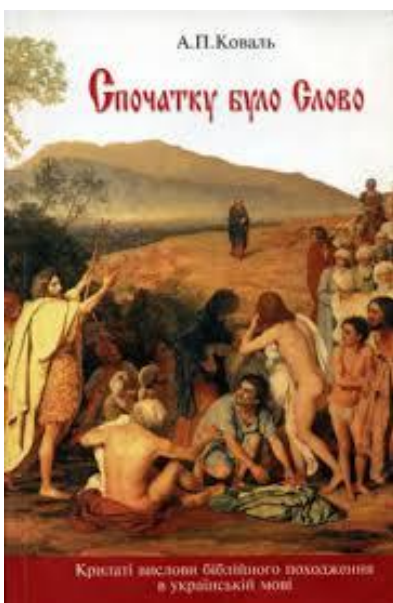
Вихованець І. Р. Таїна слова / І. П. Вихованець. – Київ : Рад. шк., 1990. – 284 с.

Слово – наше повнокровне життя, невмируще джерело поступу. Український народ творив свою мову у продовж віків, заносючи до мовної скарбниці добірний нектар слова. Колективна пам'ять народу-творця береже слово, а в ньому і своє безсмертя. Читачам буде цікаво дізнатися, як, коли і в якій країні з'явилися деякі слова і чому вони примандрували до нас.

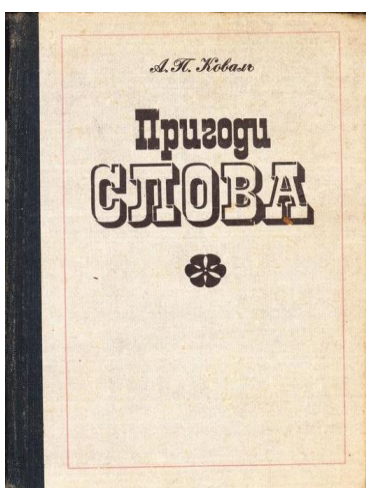
Грунський М. К. Вступ до слов'янського мовознавства / М. К. Грунський. – Київ : Рад. шк., 1946. – 146 с.

З перших сторінок даної роботи можна побачити, скільки нез'ясованого, скільки дуже сумнівного є в історії первісної літератури слов'ян, як обережно треба підходити до виявлення темних історичних даних та даних мови і не бути тут догматиком, навіть у підручнику.

Коваль А. П. Спочатку було слово : Крилаті вислови біблійного походження в українській мові / А. П. Коваль. – Київ : Либідь, 2001. – 312 с.

Книга містить крилаті біблійні цитати, які подаються в такій послідовності, в якій вони вжиті у Біблії. У висловах фіксуються зміни у змісті й формі, які відбувалися за час їх існування в українській мові. Ця книга буде цікава для широкого кола читачів, не байдужих до мовного багатства.

Коваль А. П. Пригоди слова / А. П. Коваль. – Київ : Рад. школа, 1985. – 213 с.

Викладені у книзі історії слів зацікавлять читача, розбудять його увагу, заохотять до власних пошуків і ближчого знайомства як з назвами в кінці книжки працями, так і багатьма іншими цікавими дослідженнями з етимології.

Лисиченко Л. А. Бесіди про рідне слово (слово і його значення) : [посібник] / Л. А. Лисиченко. Харків : ХДПУ, 1993. – 140 с.

Якби не було слова, мови, то ми ніколи б не уміли пізнати явища, які простим спогляданням, органами чуття не сприймаються безпосередньо, у тому числі не могли б пізнати й самих себе, тобто людину. Посібник становить собою популярний виклик сучасного вчення про слово як одиницю мови.

Мово рідна, слово рідне!.. : вірші, поеми, статті : для ст. шк. віку / ред.-упоряд. І. Бойко. – Київ : Веселка, 1989. – 286 с., іл.

Українська мова має свою історію. Давньою українською мовою написані козацькі державні документи й хроніки, створена самобутня художня писемність епох – від Івана Вишенського до Григорія Сковороди

А слово і голубить і карає,
А слово і вбиває й воскреша...
Ти, мово,— море, небо неокрає,
Несмертність наша, правда і душа.
Збірник рекомендовано для читачів різного віку.

Найдорожчий скарб : слово про рідну мову : поезії і вислови / упоряд. В. І. Лучук. – Київ : Рад. письменник, 1990. – 390 с.

Цей тематичний збірник із класичної й сучасної поезії присвячено українській мові, боротьбі народу за її збереження та утвердження, розвиток у нелегких суспільних умовах. Окрасою видання є зібрання висловів видатних діячів різних країн про українську мову.

Півторак Г. Українці : звідки ми і наша мова / Г. Півторак. – Київ : Наукова Думка, 1993. – 197 с.

В книзі розглядаються джерела мовно - історичних відомостей про наше минуле. Популярно розповідається про найдавніших мешканців на території сучасної України. Автор пропонованої книги щиро прагнув до неупередженості в своїх поглядах і висновках.

Різниченко О. С. Спадщина тисячоліть. Чим українська мова багатша за інші? / Олекса Сергійович Різниченко. – Харків : Друк, 2003. – 80 с.

Автор виявив, що на історичних шляхах наша мова втратила з колишнього праслов'янського багатства значно менше ніж інші. Про ці багатства, і «морфологічні перлинки» нашої мови, повинні знати кожен учень школи, кожен громадянин. Знати не для того, щоб цим надміру пишатися, а щоб активно їх уживати, ними користуватися.

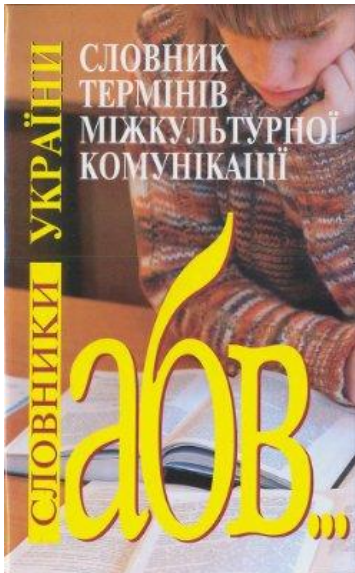
Русанівський В. М. Мова в нашому житті / М. В. Русанівський. – Київ : Наукова думка, 1989. – 112 с.

Чому люди розмовляють різними мовами? Яка серед них найкраща? Які мови представлені в нашій країні? Як забезпечуються умови для їхнього розвитку? На ці і багато інших питань, пов'язаних з проблемами мови й культури, дістане відповідь допитливий читач, прочитавши цю книжку.

Чак Є. Д. Барви нашого слова / Є. Д. Чак. – Київ : Рад. шк., 1989. – 176 с.

Із самого малечку в словах рідної мови людина відкриває для себе великий і чарівний світ життя. Мова – безцінний скарб народу. В ній відбито його характер, психічний склад, історію, звичаї, побут. Як найдорожча спадщина, як заповіт поколінь передається нащадкам любов до свого народу і рідної мови. Мета цієї книжки – сприяти поглибленому вивченню української мови.

Бацевич Ф.С. Словник термінів міжкультурної комунікації / Ф.С.Бацевич; Львів. нац. ун-т ім. І.°Франка. – Київ : Довіра, 2007. – 207с. – (Словники України).

Наведено 705 найуживаніших термінів теорії та практики міжкультурної комунікації. Відображено системні зв'язки між термінологічними поняттями кількох напрямів сучасного гуманітарного знання. Розкрито сутність таких понять, як агресія мовна, адаптація, символізм тональність спілкування . Словник - перша спроба узагальнення термінології, яка активно вживається у сфері теорії та практики міжкультурної комунікації

Словарь украинского языка = Словарь української мови / Ін-т української мови, Нац. акад. наук України ; уряд. з додатком власного матеріалу Борис° Грінченко. – репр. від. – Т. 1 : А – Ж. – Київ : Лексикон, 1996. – 494 с. – ...

Т. 2 : З – Н. – Київ : Лексикон, 1996. – 578 с.

Т. 3 : О – П. – Київ : Лексикон, 1996. – 506 с

Т. 4 : Р – Я. – Київ : Лексикон, 1996. – 562 с.

«Словарь української мови» – перекладний укр.-рос. словник у 4 томах за ред. Б.°Грінченка. Налічує близько. 68 000 слів. У кінці т. 4 окр. додатком наводяться «Крестные имена людей». «С. у. м.» найповніший і лексикографічно найдосконаліший укр. словник до поч. 20 ст. Працю над словником розпочали ще Є. Тимченко і Б. Науменко. З 1902 до роботи над «С. у. м.» було залучено Б. Грінченка. Він використав праці багатьох кореспондентів журн. «Киевская старина», дібрав матеріали з творів худож. л-ри і фолькл. джерел, частково послуговувався попередніми словниками подібного типу, додав значний власний матеріал.

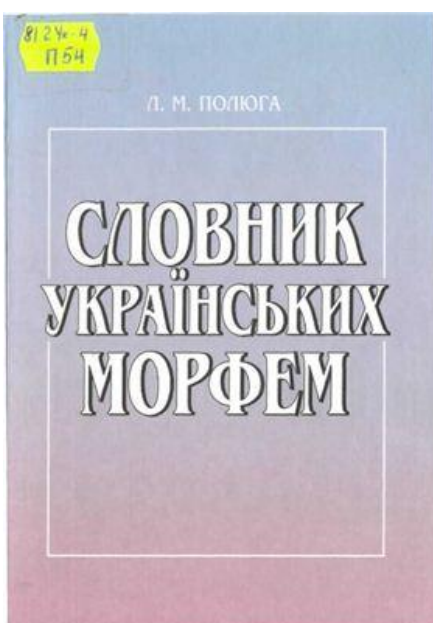
Гринчишин Д.Г. Словник паронімів української мови / Д.Г.Гринчишин, О.А.Сербенська. – Київ : Радянська школа, 1986. – 222 с.

Словник є досвідом в українській лексикографії опису паронімів – близьких за звучанням, але різних за значенням слів, головним чином тих, що найчастіше використовуються у шкільних підручниках, у науково-популярних книжках, публіцистиці, засобах масової інформації, художній літературі, побутовому мовленні. Мета словника – допомагати користувачам практично оволодіти лексичним багатством української мови, вдосконалити культуру мовлення.

Погрібний М.І. Орфоепічний словник : А – Я / М.І. Погрібний. – Київ : Радянська школа, 1984. – 629 с.

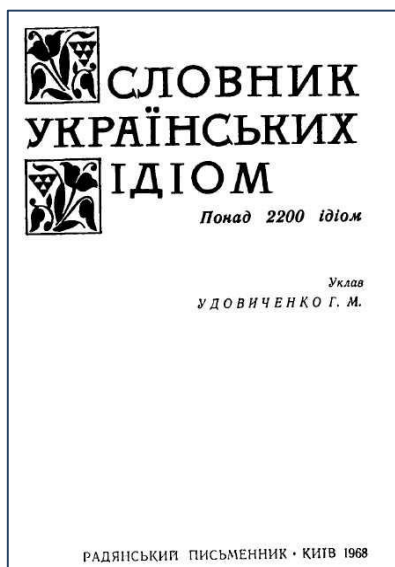
Слова подано в початковій формі й розміщено за алфавітом. Реєстр словника містить насамперед ті слова, написання яких не відповідає літературній вимові. Додаткові форми змінюваних слів наводяться в такому вигляді, щоб вони відбивали випадки уподібнення і спрощення в групах приголосних, зміну місця наголосу, чергування, випадіння і подвоєння звуків. Подаються також деякі літературні форми, що інакше творяться або мають відмінні фонетичні варіанти в діалектних групах.

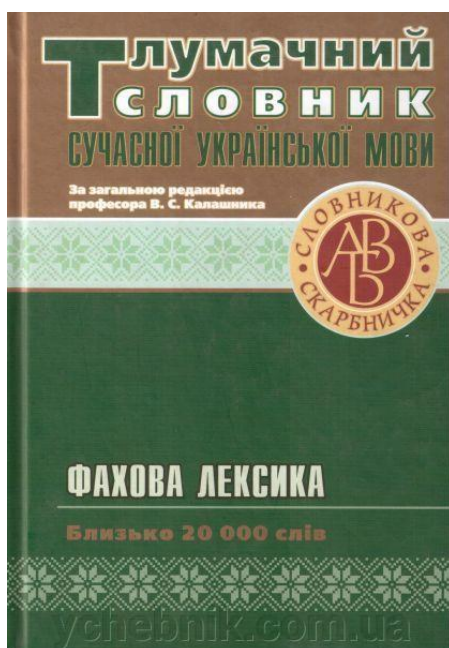
Полюга Л.М. Словник українських морфем / Л. М. Палюга. – Львів : Світ, 2001. – 448 с.

У словнику подано близько 40 000 слів з різних галузей знань, поділених на морфемі. Описано майже всі відомі в українській мові префіксальні, суфіксальні та кореневі морфемі, наведено приклади слів, утворених нерегулярним способом, чергувань голосних і приголосних, компоненти складних слів.

Удовиченко Г. М. Словник українських ідіом : понад 2200 ідіом / Г. М. Удовиченко. – Київ : Рад. письменник, 1968. – 461 с.

«Словник ідіом» – плід багаторічної праці мовознавця Г. М. Удовиченка. Читачі цієї книжки — учні середніх шкіл і студенти філологічних факультетів, учителі-мовники і перекладачі, журналісти і всі, хто прагне вдосконалити і збагатити своє знання української мови, — знайдуть у ній понад 2200 фразеологічних висловів, притаманних українській мові. Поряд із широко відомими приказками, прислів'ями, постійними порівняннями словник містить чимало рідкісних ідіоматичних виразів, знайдених у текстах дожовтневих і радянських письменників. У словнику послідовно витлумачено всі зібрані в ньому вислови, пояснено відмінки їх значень та особливості вживання.

Тлумачний словник сучасної української мови : фахова лексика : 20 000 слів / за заг. ред. проф. В. С. Калашника. – Харків : ФОР Співак Т. К., 2009. – 464 с.

Тлумачний словник укладений провідними фахівцями кафедри української мови Харківського національного університету ім. В. Н. Каразіна за загальною редакцією професора В. С. Калашника. Словник містить близько 20 000 слів і словосполучень. Він розкриває значення вживаних у фаховому спілкуванні слів української мови. Крім тлумачення семантики заголовного слова, видання містить відомості про сферу його вживання, а також низку усталених сполук в ньому створено на ґрунті відповідних спеціальних слів. Словник розрахований на фахівців різних галузей знань, а також на тих, хто вивчає українську мову та прагне вдосконалювати свої знання, орієнтуючись на ефективність і високу культуру мовного спілкування.

Тож шануймо, любімо свою рідну мову, бо з нею наше майбутнє і майбутнє України.